

EDITORIAL

Již více než dvacet let sociální práce v postkomunistických zemích střední Evropy po dlouhé době přerušného vývoje buduje a rozvíjí svou identitu, svou tvář. V oblasti teorie, praxe i vzdělávání budoucích i stávajících sociálních pracovníků, ve všech těchto vzájemně se ovlivňujících a podmiňujících oblastech, rozvíjejí angažovaní odborníci své snahy postavit pevné základy tomu, co je hlavním cílem sociální práce: poskytnout účinnou pomoc lidem, kteří se setkali s překážkami, které nejsou schopni překonat vlastními silami.

Výraznou determinantou a současně i limitem rozvoje sociální práce a životních podmínek každého jednoho jejího klienta jsou aktuální společenské, zejména sociálně politické podmínky, ve kterých existují. Ty ovlivňují charakter řešených problémů na poli praxe sociální práce a možné nástroje, které může sociální pracovník ve své práci s klientem využívat, které má k dispozici. V překotných změnách je toho mnoho, o co sociální práce usiluje, a těžko se rozhodnout, co je důležitější. Mimo přímé pomoci lidem v sociální nouzi prostřednictvím praktického výkonu sociální práce usilují svým angažmá sociální pracovníci stále častěji o ovlivnění samotných sociálních podmínek života jejich klientů. Účastní se projektování a implementace jednotlivých sociálně politických opatření jak na úrovni obce, na úrovni vyšších územně správních celků, státu, tak na úrovni konkrétní organizace nebo komunity. Realizací preventivních zásahů stabilizují a zmírňují panující sociální napětí v odhodlání vzniku sociálních problémů pokud možno předejít. Oporou těmto praktickým snahám sociálních pracovníků by měla být teoretická báze sociální práce, která stále profiluje předmět svého poznání, hledá adekvátní metodologické nástroje v živém, dynamickém světě, ve které operuje a ve kterém by měla uplatnit výdobytky svého bádání.

A nikoli nakonec je to oblast vzdělávání budoucích i stávajících sociálních pracovníků a přípravy vědeckého dorostu, která musí pružně reagovat na vše již popsané – společenské změny, změny potřeb praxe sociální práce, změny sumy a kvality vědeckého poznání v oblasti sociální práce.

Sociální práce je živá jako svět, ve kterém operuje. Proto je tak důležité, aby se sociální pracovníci, teoretici, praktici, vzdělavatelé, setkávali a předávali si svoje zkušenosti, sdíleli své poznatky a nápady, navazovali vzájemnou spolupráci, inspirovali se, rozvíjeli společné projekty. Přínosy takové spolupráce potom mohou mít pozitivní dopad na celé pole sociální práce.

A právě tato očekávání naplnila svým obsahem a průběhem konference Výzvy a trendy vzdělávání v sociální práci, která se konala ve dnech 26. až 27.4. 2012 na Filozofické fakultě Prešovské univerzity v Prešově. Nabitý dvoudenní program, zejména dynamická práce v odborných sekcích, spojil slovenské, české a polské kolegy ve společné práci a sdílení jejich poznatků. Hlavní témata konference odrážela nejpálčivější problémy současného systému vzdělávání v sociální práci, kdy stěžejní otázkou bylo: „Vzdělávání – hodnota či tovar?“ Návazně byl reflektován v příspěvcích odraz aktuálních společenských problémů v systému a obsahu vzdělávání sociálních pracovníků, což determinuje i volbu vzdělávací strategie a didaktického přístupu k předávání poznatků studentům oboru Sociální práce. V příjemné atmosféře dělné spolupráce byly diskutovány silné i slabé stránky současného systému vzdělávání sociálních pracovníků, v historické perspektivě i s výhledem do budoucnosti, ve specifické národní podobě i v evropském a globálním kontextu. Významná role byla přisouzena národním asociacím vzdělavatelů v sociální práci a profesním organizacím sociálních pracovníků. Zásadní podněty pak přinesla aktivní účast a vystoupení kolegů z European Association of Schools of Social Work.

Sborník, který z konference Výzvy a trendy vzdělávání v sociální práci vzešel, je inspirativním čtením. Naplnil velkoryse cíle konference, kterými bylo:

- podpořit evropskou dimenzi ve vysokoškolském vzdělávání sociálních pracovníků;
- podnítit dialog mezi těmi, kteří formulují teoretickou, praktickou i akademickou rovinu sociální práce;
- identifikovat klíčové výzvy a trendy ve vzdělávání v oboru Sociální práce.

Lze tedy jistě předpokládat, že pro čtenáře bude nejen cenným informačním zdrojem, ale i inspirací k další práci na rozvoji oboru Sociální práce.

Eva Klimentová, editorka